

کمیته ساماندهی تحقیقات کووید-۱۹، کمیته کشوری اپیدمیولوژی و دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمانشاه

فعالیت اماکن ورزشی و حضور تماشاچی ها: استراتژی مناسب در دوران کووید-۱۹

۱ | مقدمه

در حال حاضر بیماری کووید-۱۹ به یک چالش و نگرانی مهم در حوزه سلامت و دیگر ابعاد اقتصادی-اجتماعی در تمام کشورها تبدیل شده است. بسیاری از کشورها برای جلوگیری از انتشار و کاهش پیامدهای بیماری، محدودیت هایی را در سطوح مختلف جامعه ایجاد کرده اند. در این میان رویدادهای ورزشی بین المللی، ملی و محلی لغو، یا حداقل به تعویق افتاده است. علاوه بر آن ورزشگاه ها و اماکن ورزشی نیز بسته و یا با عدم حضور تماشاچی و حداقل ظرفیت مشغول به فعالیت هستند. این محدودیت ها اگر چه تأثیرات مثبتی در کنترل بیماری دارد اما از طرفی تأثیرات منفی بر سلامت جسمی و روانی، ارتباطات، آموزش، اقتصاد و اوقات فراغت جامعه داشته است [۱، ۲]. در حال حاضر یکی از مهمترین مسائل مرتبط با مدیریت و کنترل بیماری کووید-۱۹ در کشور یافتن پاسخ دقیق، واضح، مبتنی بر شواهد و شفاف در خصوص چگونگی فعالیت های ورزشی و بازگشایی ورزشگاه ها به تفکیک نوع ورزش و نحوه حضور تماشاچی ها است. در واقع در این شرایط نیاز به مقایسه دقیق و علمی بین منافع بازگشایی اماکن ورزشی (از ابعاد مختلف) و ریسک ابتلا به بیماری در محیط های رو باز و سرپوشیده احساس می شود. هدف از تهیه این گزاره برگ سیاستی، یافتن پاسخ مبتنی بر واقعیت و متناسب با شرایط کشور در خصوص استراتژی بهینه برای بازگشایی اماکن ورزشی و حضور تماشاچی ها و ارائه آن به سیاستگذاران است.

۲ | مراحل تهیه گزاره برگ سیاستی

این گزاره برگ سیاستی در چند مرحله به شرح زیر تدوین شده است.

۱) مرور سیاست ها و اقدامات صورت گرفته در سطح کشورها: اقدامات و سیاست های کشورها در خصوص نحوه بازگشایی و فعالیت اماکن ورزشی با جستجو در پایگاه های علمی و وب سایت سازمان های بین المللی مانند سازمان جهانی بهداشت و مرکز کنترل، پیشگیری بیماری های آمریکا، فدراسیون بین المللی فوتبال (فیفا) و کنفدراسیون فوتبال آسیا مورد بررسی قرار گرفت [۳، ۴].

۲) طراحی و اجرای یک مطالعه پیمایشی در عرصه اجتماعی: با سوالاتی در ابعاد مختلف مرتبط با موضوع مطالعه انجام شد و در نهایت ۳۰۴ نفر وارد مطالعه شدند.

۳) برگزاری نشست علمی و مصاحبه کیفی: با حضور افراد صاحب نظر در رشته های اپیدمیولوژی، سیاستگذاری سلامت، مدیریت ورزشی، مدیریت خدمات بهداشتی، اقتصاد سلامت و اقتصاد در مورد چگونگی فعالیت های ورزشی و اماکن بازگشایی ورزشگاه ها و نحوه حضور تماشاچی ها و همچنین در خصوص استراتژی های مناسب به تفکیک نوع اماکن ورزشی (رو باز/ سرپوشیده) و نوع ورزش (گروهی/ انفرادی، کم برخورد/ پرخورد) بحث و تبادل نظر صورت گرفت. بحث ها و گفتگوهای انجام شده ضبط، پیاده سازی و تحلیل محتوا شدند.

۴) تدوین گزاره برگ سیاستی: بر اساس شواهد موجود، سیاست های جاری کشورها، نظرات عموم مردم در مطالعه پیمایشی تحلیل محتوا از نظرات صاحب نظران گزاره برگ سیاستی تدوین شد.

۳ | یافته ها (الف)

الف: شواهد موجود در خصوص بازگشایی اماکن ورزشی در پاندمی کووید-۱۹

فدراسیون بین المللی فوتبال (فیفا)، در ۱۶ آوریل ۲۰۲۰ کارگروهی جهت مواجهه با پاندمی بیماری کووید-۱۹ تشکیل داد. طبق نظر این سازمان مناطق و فدراسیون هایی که موارد ابتلای محدودی دارند می توانند در یک مدل گام به گام و راهبردی محدودیت ها را کاهش دهند و گایدلاین هایی را برای کاهش خطر ابتلا طراحی نمود [۵]. کنفدراسیون فوتبال آسیا برای حضور تماشاچی ها در مسابقات فوتبال توصیه کرده است که حداکثر از ۳۰ درصد ظرفیت ورزشگاه ها استفاده شود و حداکثر ۸ درصد ظرفیت برای تماشاچی های خارج از محل برگزاری مسابقه باشند. رعایت کامل پروتکل های بهداشتی و ورود و خروج تدریجی شرط اصلی حضور تماشاچی ها باشد [۶]. در ایالت نیویورک آمریکا نیز تصمیم گرفته شده که مکان های ورزشی، تفریحی و استادیوم های مربوط به بازی های پرفاشاچی مانند هاکی، بسکتبال، فوتبال، بیسبال را با حداکثر ۱۰ درصد ظرفیت معمول و بر اساس یک برنامه مدون از ۲۳ فوریه ۲۰۲۱ بازگشایی کند [۷]. ایتالیا هم برنامه ها و پروتکل هایی را برای بازگشایی تدریجی استادیوم های ورزشی و حضور تماشاچی ها طراحی نموده است [۸]. در جدول ۱ خلاصه ای از اقدامات و سیاست های انتخابی کشورها در خصوص بازگشایی اماکن ورزشی و حضور تماشاچی ها آمده است.

در ایران اگرچه در هجدهمین جلسه ستاد ملی مدیریت بیماری کووید-۱۹ در بند ۹ مصوبه مورخ ۱۴ اردیبهشت ۱۳۹۹، توضیحاتی در خصوص نحوه برخورد با اماکن ورزشی و حضور تماشاچی ها وجود دارد. اما هنوز تصویر روشنی از راهبردهای اجرایی در این زمینه وجود ندارد.

جدول ۱- خلاصه ای از اقدامات و سیاست های انتخابی کشورها در خصوص بازگشایی اماکن ورزشی و حضور تماشاچی ها در دوران پاندمی کووید-۱۹

المپیک	بازی های المپیک ۲۰۲۰ به علت شیوع ویروس کووید-۱۹ به سال ۲۰۲۱ موکول شد.
پارالمپیک	بازی های پارالمپیک ۲۰۲۰ به علت شیوع ویروس کووید-۱۹ به سال ۲۰۲۱ موکول شد.
مسابقات دو و میدانی	مسابقات جهانی دو و میدانی داخل سالن (نانجینگ ۱۵-۱۳ مارس ۲۰۲۰) به سال ۲۰۲۱ موکول شد.
بدمینتون	مسابقات جهانی ۲۰۲۱ به جای اگوست در اواخر نوامبر آغاز می شود.
بیسبال	رقابت های بیسبال در تایوان در آوریل پشت درهای بسته از سر گرفته شد. در تاریخ ۹ می ۲۰۲۰، برای اولین بار بعد از بیماری کووید-۱۹ با حضور ۱۰۰۰ نفر تماشاچی در تایپه و تایچونگ برگزار شد.
لیگ کره جنوبی	لیگ کره جنوبی از ۵ می ۲۰۲۰ بدون حضور هواداران آغاز شد.
کریکت	مسابقات کریکت در کشور انگلیس که در ابتدا قرار بود از ۱۷ جولای ۲۰۲۰ آغاز شود، به سال ۲۰۲۱ موکول شد.
مسابقات سوارکاری	مسابقات سوارکاری در فرانسه بعد از چند ماه تعویق و بدون حضور تماشاچی ها در ۱۱ می ۲۰۲۰ آغاز شد.
ورزش های آبی	مسابقات جهانی ورزش های آبی از جولای ۲۰۲۰ به ماه می ۲۰۲۱ به تعویق افتاد.
لیگ فوتبال انگلستان	در آذر ماه ۱۳۹۹ (دسامبر ۲۰۲۰) وزارت بهداشت این کشور مجوز حضور تماشاچی ها را با ظرفیت محدود و مبتنی بر وضعیت بیماری صادر کرد. اما بعد از موج دوم و سوم کووید-۱۹ و با افزایش شیوع بیماری هیچ مسابقه ای با حضور تماشاچی ها برگزار نشد.
لیگ فوتبال آلمان	هم اکنون بدون تماشاچی ها در حال برگزاری می باشد. برآورد می شود با افزایش پوشش واکسیناسیون و کاهش بیماری در فصل آینده با حضور محدود تماشاچی ها برگزار خواهد شد.
لیگ فوتبال ایتالیا	هم اکنون بدون تماشاچی ها در حال برگزاری می باشد.
لیگ فوتبال آسیا	در ۱۹ دسامبر ۲۰۲۰ و با حضور ۱۰ هزار تماشاچی و با شرایط زیر برگزار شد.
لیگ فوتبال اسپانیا	الف) حضور تماشاچی ها در شهر محل برگزاری ۲ هفته قبل از مسابقه، ب) منفی بودن تست کووید-۱۹ یک هفته قبل از مسابقه، ج) رعایت همه پروتکل های بهداشتی در طول مسابقه از قبیل فاصله فیزیکی و استفاده از ماسک، عدم استفاده از نوشیدنی و مواد خوراکی
لیگ فوتبال اسپانیا	هم اکنون بدون حضور تماشاچی ها در حال برگزاری می باشد. کارشناسان در اسپانیا به مسابقات بدون تماشاچی اصطلاح «مسابقات ارواح» داده اند. زمره هایی مبنی بر حضور تماشاچی ها به ورزشگاه با ظرفیت حدود ۲۰ درصد وجود دارد که تا این زمان اتفاق نیفتاده است.
سوپر کاپ فوتبال اروپا	در ۳ مهر ماه ۱۳۹۹ (۲۴ سپتامبر ۲۰۲۰) در مجارستان، با حضور محدود تماشاچی ها برگزار شد (۳۰ درصد ظرفیت ورزشگاه ۶۷ هزار نفری).
لیگ فوتبال ایران	هم اکنون بدون حضور تماشاچی ها برگزار می شود. برنامه ایی برای حضور تماشاچی ها، زمان احتمالی و ظرفیت حضور اعلام نشده است.

ب: یافته‌های حاصل از نشست علمی

نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدهای بازگشایی اماکن ورزشی و حضور تماشاچی‌ها در دوران پاندمی کووید-۱۹ از دیدگاه صاحب‌نظران شرکت‌کننده در نشست علمی در کادر شماره ۱ آمده است. صاحب‌نظران بر این عقیده بودند که در بازگشایی اماکن ورزشی باید تمام جوانب مسئله را مورد بررسی قرار داد و با احتیاط اقدام نمود.

در کادر شماره ۲ پیامدهای بسته بودن و بازگشایی اماکن ورزشی در دوران همه‌گیری بیماری کووید-۱۹ از دیدگاه صاحب‌نظران شرکت‌کننده در نشست علمی آمده است.

کادر شماره ۱. تحلیل وضعیت موجود (Situational Analysis) در خصوص بازگشایی اماکن ورزشی و حضور تماشاچی‌ها در دوران پاندمی کووید-۱۹ از دیدگاه صاحب‌نظران شرکت‌کننده در نشست علمی

فرصت‌ها	نقاط قوت
<ul style="list-style-type: none"> قرار نداشتن در بیک بیماری کووید-۱۹ وجود واکسن‌های تایید شده در سطح بین‌المللی امکان انجام واکسیناسیون تدریجی جامعه توصیه‌های جدی مسئولین در خصوص استفاده از پروتکل‌های بهداشتی وجود پروتکل‌های اختصاصی بهداشتی در ارتباط با اماکن ورزشی افزایش دانش عمومی افراد جامعه در مورد بیماری کووید-۱۹ و راه‌های پیشگیری از آن دسترسی به لوازم بهداشتی مانند ماسک، مواد ضدعفونی‌کننده الکلی و غیره 	<ul style="list-style-type: none"> امکان انجام تست‌های تشخیصی برای ورزشکاران درصد بالای ورزشکاران در سنین نوجوانی و جوانی وجود مراکز ورزشی روباز با ظرفیت بالا در همه استان‌های کشور امکان آموزش ورزشکاران جهت همکاری در بهتر اجرا شدن پروتکل‌های بهداشتی وجود دستورالعمل‌های مناسب بهداشتی در اماکن ورزشی
تهدیدها	نقاط ضعف
<ul style="list-style-type: none"> مبتنی بر شواهد نبودن برخی از سیاست‌ها در جهت کنترل بیماری کووید-۱۹ پاسخگویی پایین در قبال سیاستگذاری‌های نادرست ضعف در فرهنگ سازی مناسب حضور تماشاچی‌ها در ورزشگاه‌ها ورود تماشاچی‌ها از شهرهای دیگر بی‌توجهی به محدودیت‌های تردد بین شهری فقدان سیستم‌های حمل و نقل مناسب جهت رعایت نکات بهداشتی جدی نگرفتن دستورالعمل‌های بهداشتی از سوی برخی از ورزشکاران و تماشاچی‌ها مانند عدم استفاده از ماسک و رعایت نکردن فاصله‌های اجتماعی شیوع بالای کووید-۱۹ در برخی از استان‌ها و تغییرات مداوم در میزان شیوع گسترش گونه‌های جدید ویروس کووید-۱۹ در برخی از نقاط کشور پوشش پایین واکسیناسیون و توزیع نامناسب آن مشکلات اقتصادی و بالا بودن هزینه‌های سلامت 	<ul style="list-style-type: none"> طراحی نامناسب فضاهای ورزشی از نظر بهداشتی ضعف در سیستم‌های تهویه در سالن‌های ورزشی نظارت ضعیف بر سرویس‌های تغذیه در اماکن ورزشی نبود سامانه‌های بلیط‌فروشی اینترنتی در اکثر اماکن ورزشی متناسب نبودن تعداد درب‌های خروجی با جمعیت تماشاچی‌ها باورهای غلط ورزشکاران و مدیران ورزشی در خصوص مقاوم بودن در مقابل کووید-۱۹ ضعف در هماهنگی‌های بین‌بخشی بین سازمان ورزش و جوانان و دانشگاه‌های علوم پزشکی ضعف در اجرای سیاستگذاری‌ها و دستورالعمل‌های بهداشتی ضعف‌های نظارتی در خصوص چگونگی فعالیت اماکن ورزشی در دروان همه‌گیری بیماری کووید-۱۹ رفتارهای هیجانی کنترل نشده تماشاچی‌ها در زمان برگزاری مسابقات و خروج از میادین ورزشی

کادر شماره ۲. پیامدهای منفی بسته بودن و بازگشایی اماکن ورزشی در دوران همه‌گیری بیماری کووید-۱۹ از دیدگاه صاحب‌نظران شرکت‌کننده در نشست علمی

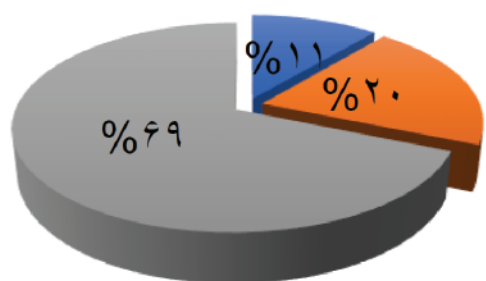
پیامدهای منفی بازگشایی اماکن ورزشی	پیامدهای منفی بسته بودن اماکن ورزشی
<ul style="list-style-type: none"> بالا رفتن میزان ابتلا و مرگ و میر ناشی از کووید-۱۹ در شهرهای برگزارکننده رقابت‌ها کاهش کمیت و کیفیت ارائه خدمات سلامت برای بیماران غیرکرونا افزایش خستگی کادر درمان افزایش احتمال انتقال بیماری از ورزشکاران و تماشاچی‌ها به افراد در معرض خطر مانند سالمندان و ... کمبود تجهیزات و لوازم پزشکی در صورت افزایش ناگهانی بار بیماری کووید-۱۹ بالا رفتن سطح استرس ناشی از ابتلا به بیماری در جامعه افزایش هزینه‌های سلامت در صورت افزایش میزان ابتلا و مرگ و میر ناشی از بیماری کووید-۱۹ تعطیلی‌های طولانی مدت و زیان‌های اقتصادی ناشی از آن در صورت افزایش میزان ابتلا به کووید-۱۹ افزایش بی‌اعتمادی و گسترش دیدگاه‌های منفی نسبت به سیاستگذاران در صورت افزایش شیوع کووید-۱۹ افزایش و طولانی شدن محدودیت‌های کرونایی ناشی از افزایش احتمالی میزان ابتلا به کووید-۱۹ 	<ul style="list-style-type: none"> افزایش میزان افسردگی و مشکلات سلامت روان در سطح جامعه افزایش احتمال گرایش جوانان به سرگرمی‌های ناسالم و گسترش ناهنجاری‌های اجتماعی کاهش فعالیت فیزیکی و پیامدهای منفی آن مانند چاقی و ... زیان‌های اقتصادی بسیار زیاد ناشی از تعطیلی باشگاه‌های ورزشی از دست رفتن قابل توجه مشاغل مرتبط با فعالیت‌های ورزشی تاثیر بر گسترش فقر و مشکلات اقتصادی در جامعه افزایش هزینه‌های ورزشی برای ورزشکاران و سالن‌های ورزشی گسترش فعالیت‌های پنهانی و کنترل نشده باشگاه‌های ورزشی

ج: یافته‌های حاصل از پیمایش

نتایج مطالعه پیمایشی نشان داد که ۳۳ درصد از افراد در مقایسه با قبل از پاندمی کووید-۱۹ فعالیت فیزیکی شان خیلی کمتر شده است. ۶۱ درصد افراد به طور کلی با بازگشایی اماکن ورزشی موافق نیستند.

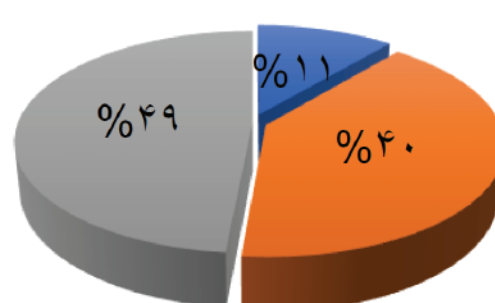
کادر شماره ۳. نتایج مطالعه پیمایشی در عرصه اجتماعی در خصوص بازگشایی اماکن ورزشی و حضور تماشاچیان در پاندمی کووید-۱۹

در چه صورت با بازگشایی اماکن ورزشی سرپوشیده و حضور تماشاچی‌ها از نظر پوشش واکسیناسیون موافقت می‌کنید؟

- همه گروه‌های آسیب‌پذیر مانند سالمندان واکسن کرونا را دریافت کرده باشند
- باز شدن تدریجی اماکن ورزشی همزمان با افزایش پوشش واکسیناسیون
- واکسیناسیون برای همه افراد جامعه انجام شده باشد

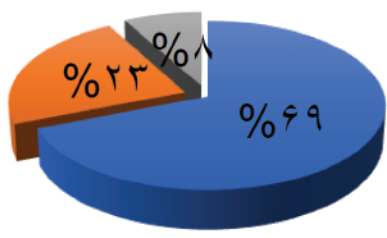
میزان موافقت با بازگشایی اماکن ورزشی روباز و حضور تماشاچی‌ها متناسب پوشش واکسیناسیون

- همه گروه‌های آسیب‌پذیر مانند سالمندان واکسن کرونا را دریافت کرده باشند
- باز شدن تدریجی اماکن ورزشی همزمان با افزایش پوشش واکسیناسیون
- واکسیناسیون برای همه افراد جامعه انجام شده باشد

میزان موافقت با بازگشایی برای ورزش های با تماس زیاد (مانند

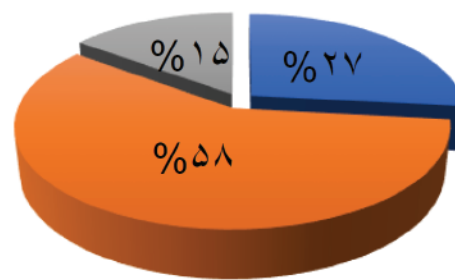
کشتی، جودو و ...)

- عدم موافقت
- موافق بازگشایی با ظرفیت محدود و رعایت پروتکل های بهداشتی
- موافق بازگشایی کامل با رعایت پروتکل های بهداشتی

میزان موافقت با بازگشایی برای ورزش های با تماس محدود (مانند

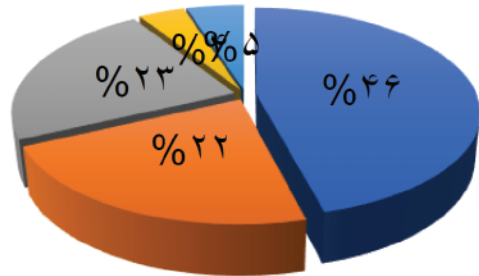
تنیس، تیراندازی، وزنه برداری و ...)

- عدم موافقت
- موافق بازگشایی با ظرفیت محدود و رعایت پروتکل های بهداشتی
- موافق بازگشایی کامل با رعایت پروتکل های بهداشتی

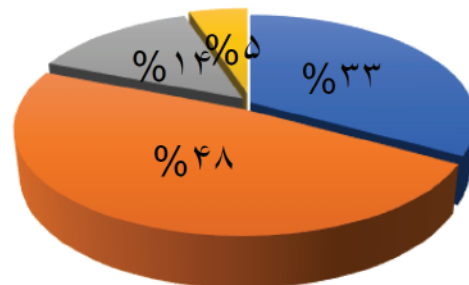
میزان موافقت کلی با بازگشایی اماکن ورزشی و حضور تماشاچی

ها در شرایط فعلی

- خیلی کم
- کم
- تا حدودی
- زیاد
- خیلی زیاد

وضعیت فعالیت فیزیکی افراد در مقایسه با قبل از پاندمی بیماری کرونا

- خیلی کمتر شده است
- کمتر شده است
- بدون تغییر مانده است
- بیشتر شده است

نتیجه گیری و پیشنهادات

۴

واقعیت این است که با توجه به عدم وجود شواهد علمی در خصوص تحلیل های اقتصادی مربوط بازگشایی یا عدم بازگشایی اماکن ورزشی یک نتیجه گیری و پاسخ ساده به این سؤال که آیا منافع و هزینه های ناشی از بازگشایی اماکن ورزشی بیشتر از منافع و هزینه های عدم بازگشایی اماکن ورزشی است، وجود ندارد. اما به نظر می رسد که به جای یک رویکرد و استراتژی غیر منعطف (تعطیلی کامل/بازگشایی کامل) و با در نظر گرفتن شرایط فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی کشور ارائه یک راه حل بینابینی مناسب تر باشد. در واقع استراتژی بهینه، راهبردی خواهد بود که ضمن بهره مندی جامعه از مزایای بالقوه سلامتی و اقتصادی-اجتماعی مربوط به بازگشایی اماکن ورزشی تا حد امکان خطر انتقال بیماری کووید-۱۹ و بار اقتصادی-اجتماعی آن را کاهش دهد. در جدول شماره ۲ راهبردهای پیشنهادی در خصوص چگونگی فاعلیت اماکن ورزشی (رو باز/ سرپوشیده) به تفکیک نوع ورزش (فردی/گروهی) و حضور تماشاچی ها آمده است.

جدول ۲- راهبردهای پیشنهادی در خصوص چگونگی فعالیت اماکن ورزشی به تفکیک نوع ورزش و حضور تماشاچی ها در پاندمی کووید-۱۹

وضعیت	نوع ورزش	سالن ورزشی		حضور تماشاچی ها در مسابقات	
		رو باز	سرپوشیده	رو باز	سرپوشیده
سفید	فردی	با ظرفیت محدود	با ظرفیت محدود	با ظرفیت محدود	با ظرفیت محدود
	گروهی	با ظرفیت محدود	با ظرفیت محدود	با ظرفیت محدود	با ظرفیت محدود
	استخر و ورزش های آبی	با ظرفیت محدود	با ظرفیت محدود	با ظرفیت محدود	با ظرفیت محدود
آبی	فردی	با ظرفیت محدود	با ظرفیت محدود	با ظرفیت محدود	توصیه نمی شود.
	گروهی	با ظرفیت محدود	با ظرفیت محدود	با ظرفیت محدود	توصیه نمی شود.
	استخر و ورزش های آبی	با ظرفیت محدود	با ظرفیت محدود	با ظرفیت محدود	توصیه نمی شود.
زرد	فردی	با ظرفیت محدود	توصیه نمی شود.	با ظرفیت محدود	توصیه نمی شود.
	گروهی	با ظرفیت محدود	توصیه نمی شود.	با ظرفیت محدود	توصیه نمی شود.
	استخر و ورزش های آبی	توصیه نمی شود.	توصیه نمی شود.	توصیه نمی شود.	توصیه نمی شود.
نارنجی	فردی	با ظرفیت محدود	توصیه نمی شود.	توصیه نمی شود.	توصیه نمی شود.
	گروهی	توصیه نمی شود.	توصیه نمی شود.	توصیه نمی شود.	توصیه نمی شود.
	استخر و ورزش های آبی	توصیه نمی شود.	توصیه نمی شود.	توصیه نمی شود.	توصیه نمی شود.
قرمز	فردی	توصیه نمی شود.	توصیه نمی شود.	توصیه نمی شود.	توصیه نمی شود.
	گروهی	توصیه نمی شود.	توصیه نمی شود.	توصیه نمی شود.	توصیه نمی شود.
	استخر و ورزش های آبی	توصیه نمی شود.	توصیه نمی شود.	توصیه نمی شود.	توصیه نمی شود.

نکات راهنما

- راهبردهای پیشنهاد شده منتج از مطالعه انجام شده و دیدگاه صاحب نظران است.
- منظور سالن های ورزشی، سالن های دولتی و خصوصی قابل استفاده برای عموم مردم است.
- مبنای رنگ بندی شهرها بر اساس اعلام ستاد ملی کنترل و مدیریت بیماری کووید-۱۹ می باشد.
- منظور از ظرفیت محدود، حداکثر ۲۰ درصد ظرفیت معمول با تأکید بر فاصله گذاری فیزیکی می باشد. توصیه می شود فعالیت اماکن ورزشی ترجیحاً با ظرفیت ۱۰ درصد شروع شود و به تدریج تا ۲۰ درصد افزایش یابد.
- توصیه های جدول با فرض استمرار وضعیت بیماری (سفید، آبی، زرد) به مدت حداقل ۶ هفته می باشد.
- در ورزش های پر برخورد اعم از فردی و گروهی لازم است که پروتکل های بهداشتی به طور کامل رعایت شود.

کادر شماره ۴

الف - پیشنهادات کلی

- پیشنهاد می شود برای ورزشگاهها و استادیومها ارزیابی ریسک انجام شود و در صورت وجود زیرساخت های بهداشتی، برای این اماکن، مجوز فعالیت مبنی بر وضعیت های مختلف بیماری صادر شود. در این مجوز شیفت های کاری، ظرفیت پذیرش ایمن و ... مورد توجه قرار گیرد. بر اساس شواهد موجود تهویه سالن های ورزشی به خصوص سالن های سرپوشیده نقش بسیار مهمی در کاهش ابتلا به بیماری کووید-۱۹ دارد. لذا این مهم باید در ارزیابی ریسک بسیار مورد توجه قرار بگیرد.
- در مسابقات ورزشی تماشاچی ها از ساکنان شهرهای با وضعیت سفید و آبی استان محل برگزاری باشند.
- توصیه می شود همه تماشاچی ها تست کووید-۱۹ منفی طی هفته قبل از مسابقه داشته باشند و در زمان ورود به ورزشگاه مسابقه تب سنجی انجام شود. فاصله فیزیکی برای اماکن رو باز به اندازه حداقل ۲ متر با داشتن ماسک و برای اماکن سرپوشیده حداقل ۲ برابر فاصله فیزیکی توصیه شده برای اماکن روباز باشد.
- برای باشگاه های ورزشی زمان فعالیت روزانه آنها افزایش یابد. زمان هر نوبت و تعداد پذیرش در هر نوبت به میزان ۲۰ درصد ظرفیت معمول کاهش یابد. پس از هر نوبت فعالیت زمانی برای تهویه و ضدعفونی در نظر گرفته شود.
- توصیه می شود در شهرهای سفید و آبی حداکثر ۲۰ درصد ظرفیت باشگاه های ورزشی مورد استفاده قرار بگیرد. با این حال زیرساخت ها و شرایط بهداشتی ورزشگاه ها و استادیوم ها باید بررسی و ظرفیت ایمن برای پذیرش ورزشکاران و تماشاچی ها مورد تایید قرار گیرد.
- پیشنهاد می شود مربیان و ورزشکاران به عنوان پیک سلامت در بیماری کووید-۱۹ آموزش ببینند.
- جهت آماده سازی ورزشکاران برای رقابت های مهم ورزشی مانند رقابت های ملی یا بین المللی (از جمله رقابت های قهرمانی کشوری، آسیایی، المپیک و پارالمپیک) لازم است با هماهنگی اداره کل ورزش و جوانان استان ها و ستاد استانی مقابله با کووید-۱۹ برنامه ریزی اختصاصی و مناسب صورت پذیرد.

ب - پیشنهادات اختصاصی

- نوع ورزش، مکان ورزشی (رو باز و سرپوشیده)، فردی یا گروهی بودن ورزش و وضعیت بیماری کووید-۱۹ در شهرها نقش تعیین کننده ای در بازگشایی اماکن ورزشی و حضور تماشاچی ها در مسابقات ورزشی دارد. توصیه می شود مکان های ورزشی رو باز، ورزش های فردی و کم برخورد و همچنین شهرهای با شیوع پایین بیماری کووید-۱۹ در اولویت بازگشایی قرار گیرند.
- بازگشایی اماکن ورزشی و استادیوم های ورزشی در شهرهای با وضعیت سفید و آبی از نظر بیماری کووید-۱۹ با رعایت کامل پروتکل های بهداشتی توصیه می شود.
- بازگشایی اماکن ورزشی در شهرهای با وضعیت زرد تنها در سالن های رو باز و با ظرفیت محدود مجاز می باشد. با این حال توصیه می شود تا حد امکان حضور تماشاچی ها محدود شود.
- در وضعیت های مجاز برای بازگشایی اماکن ورزشی و حضور تماشاچی ها وضعیت پایدار بیماری یکی از شرط های اصلی برای بازگشایی اماکن ورزشی و حضور تماشاچی ها خواهد بود. در شهرهایی که وضعیت پایداری از نظر شیوع بیماری ندارند توصیه می گردد بازگشایی اماکن مذکور به تعویق افتد.
- بازگشایی اماکن ورزشی و استادیوم ها باید به صورت تدریجی و طی چند مرحله صورت پذیرد. توصیه می شود ابتدا حضور تماشاچی ها در شهرهای با وضعیت سفید یا آبی و در رقابت های کم طرفدار به صورت آزمایشی و در صورتی که موفقیت آمیز باشد، در مسابقات پرطرفدار هم اجرا شود.
- با گسترش پوشش واکسیناسیون به درصد قابل توجهی از جامعه بخصوص گروه های آسیب پذیر جمعیت امکان حضور تماشاچی ها با رعایت پروتکل های بهداشتی و ظرفیت محدود وجود دارد.

*** لازم به ذکر است که پیشنهادات ارائه شده بر اساس شواهد فعلی در مورد بیماری کووید-۱۹ است، با توجه به تغییرات احتمالی در اپیدمیولوژی و پیدایش واریانت های جدید بیماری ممکن است شرایط بازگشایی تغییر یابد.

منابع ۵

1. Blocken, B., Druenen T., van , Hooff, T. van, et al., Can indoor sports centers be allowed to re-open during the COVID-19 pandemic based on a certificate of equivalence? Building and environment, 2020. 180: p. 107022.
2. Dominski, F.H. and R. Brandt, Do the benefits of exercise in indoor and outdoor environments during the COVID-19 pandemic outweigh the risks of infection? Sport sciences for health, 2020. 16(3): p. 583-588.
3. CDC. Considerations for Youth Sports Administrators. 2020 [cited 2021; Available from: <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/community/schools-childcare/youth-sports.html>].
4. Organization, W.H., Considerations for sports federations/sports event organizers when planning mass gatherings in the context of COVID-19: interim guidance, 14 April 2020. 2020, World Health Organization.
5. FIFA. Bureau of the FIFA Council approves International Match Protocol and adapts rules on release of players. 2020 [cited 2021; Available from: <https://www.fifa.com/who-we-are/news/bureau-of-the-fifa-council-approves-international-match-protocol-and-adapts-rule>].
6. AFC. AFC Match Operations Protocol During Covid-19 Pandemic. 2021.
7. abcNEWS. NY allows stadiums to reopen for sports, entertainment. 2021; Available from: <https://abcnews.go.com/Entertainment/wireStory/ny-stadiums-reopen-sports-entertainment-75816019#:~:text=%2D%2D%20Large%20arenas%20and%20stadiums,threat%20of%20more%20contagious%20variants>.
8. cgtn.NEWS. Italy set for 'gradual reopening of stadiums': sports minister. 2021; Available from: <https://news.cgtn.com/news/2020-09-24/Italy-set-for-gradual-reopening-of-stadiums-sports-ministerU2D5fCrkyc/index.html#:~:text=Italian%20Sports%20Minister%20Vincenzo%20Spadafora,Spadafora%20told%20the%20Italian%20parliament>.